

Розглянемо детальніше, що входить в основу інтенсивного вивчення іноземних мов і саму методику викладання, запропоновану Г.О.Китайгородською. Останні десятиріччя методика вивчення іноземної мови розвивається під знаком комунікативно орієнтованого навчання. Психологи, педагоги, методисти наголошують на тому, щоб студенти були здатні не просто вимовляти іноземною мовою вивчені слова і фрази за певною тематикою, а були в змозі говорити те, що їм хочеться сказати. Відомі практики та теоретики також вважають, що необхідно створювати на заняттях особистісно значимі ситуації, які стимулюють спілкування, подавати такий пізнавальний матеріал, який найбільше привертає увагу, впливаючи на емоційну та інтелектуальну сферу.

Як відомо, будь-яка методична система реалізується через систему принципів, які визначають її специфіку і на яких вона будує свою стратегію. Таким чином, коротко охарактеризуємо принципи, що лежать в основі інтенсивного методу навчання, який, в свою чергу, характеризується активним використанням психологічних і соціально-психологічних можливостей особистості і колективу.

Література:

1. Алексюк А.М., Кашин С.О. Удосконалення навчального процесу в середній школі / А.М. Алексюк. – К.: Вища шк., 1986. – 55с.
2. Бабанский Ю.К. Как оптимизировать процесс обучения / Ю.К.Бабанский. – М.: Знание, 1978. – 48с.
3. Богатырева С.Т. Проблемы оптимизации преподавания иностранных языков / С.Т.Богатырева, С.Г.Тер – Микасова // Филологич. Науки. – 1982. – № 6. – С. 55-62.
4. Бех П.О. Концепція викладання іноземних мов в Україні / П.О.Бех, Л.В. Біркун // Іноземні мови. – 1998. – № 2. – С. 3-8.
5. Выбор методов обучения в средней школе / Под ред. Ю.К. Бабанского. – М.: Педагогика, 1982. – 192 с.
6. Державна національна програма “Освіта” (“Україна ХХІ століття”). – К.: Райдуга, 1994. – С. 44-61.
7. Закон України “Про освіту”. – К.: Генеза, 1996. – 36 с.
8. Зимняя И.А. Психология обучения иностранным языкам в школе / И.А.Зимняя. – М.: Просвещение, 1991. – 222с.
9. Ильина Г.А. Структурно-системный подход к организации обучения. – М., 1972. – 248с.
10. Китайгородская Г.А. Методика интенсивного обучения иностранным языкам / Г.А.Китайгородская. – М.: Высш. шк., 1986. – 100с.

НАВЧАННЯ В ДИСТАНЦІЙНІЙ І ЗМІШАНІЙ ФОРМІ СТУДЕНТІВ ВНЗ

І.М. Ахмад

Національний технічний університет України «КПІ»

Дистанційне навчання дає змогу впроваджувати інтерактивні технології викладення матеріалу, здобувати повноцінну освіту, підвищувати кваліфікацію співробітників у територіально розподілених місцях. Процес навчання може відбуватися будь-де і будь-коли, єдина умова – доступ до мережі Інтернет.

Також дистанційне навчання визначають як “технологію отримання знань за допомогою телекомунікаційних засобів, коли взаємодія того, кого навчають і викладача проходить на відстані”. У дистанційному навчанні змінюється роль і вимоги до викладачів. Лекції складають лише невелику частку, процес навчання орієнтує студентів на творчий пошук інформації, вміння самостійно набувати необхідні знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань з використанням сучасних технологій. Викладачі дистанційних курсів повинні мати універсальну підготовку – володіти сучасними педагогічними та інформаційними технологіями, бути психологічно готовим до роботи зі студентами у новому навчально-пізнавальному середовищі. Завдяки таким засобам дистанційного навчання, як дискусійні форуми, електронні обговорення засвоєного матеріалу, списки розсилання, створюється нове навчальне середовище, в якому студенти почувають себе невід’ємною частиною колективу, що посилює мотивацію до навчання[2]. Викладачі повинні володіти методами створення і підтримки такого навчального середовища, розробляти стратегії проведення цієї взаємодії між учасниками навчального процесу, підвищувати творчу активність і власну кваліфікацію.

На Заході ця форма з’явилася вже досить давно і має велику популярність серед студентів через її економічні показники і навчальну ефективність. Дистанційну форму навчання ще називають “освітою на протязі всього життя” через те, що більшість тих, хто навчається, - дорослі люди. Багато хто з них вже має вищу освіту, проте через необхідність підвищення кваліфікації або розширення сфери діяльності у багатьох виникає потреба швидко і якісно засвоїти нові знання і набути навички роботи. Найбільш популярним є навчання за програмами, що мають чітке спрямування.

Ефективність дистанційного навчання заснована на тому, що ті, кого навчають, самі почувають необхідність подальшого навчання, а не піддаються тиску з боку. Вони мають можливість роботи з навчальними матеріалами в такому режимі й обсязі, який підходить безпосередньо їм. Ефект у значній мірі залежить від того, наскільки регулярно займається той, хто навчається. Послідовне виконання контрольно-діагностичних завдань і випускної роботи, а також підтримка у всіх питаннях з боку викладача-координатора забезпечує планомірне засвоєння знань.

Аналіз впровадження дистанційного навчання показує, що до реального контингенту потенційних студентів можна віднести тих, хто часто перебуває у

відрадженьнях, військовослужбовців, територіально віддалених слухачів, жінок, що перебувають у декретній відпустці, людей з фізичними вадами, тих, хто поєднує навчання й роботу, співробітників, що підвищують свою кваліфікацію тощо[1]. Й незважаючи на те, що дистанційне навчання передбачає одержання також і базової середньої освіти, цей напрямок не одержав активного впровадження в освітній процес шкіл, коледжів та інших середньо-спеціальних установ освіти.

Не кожному вдається відучитися п'ять років у стінах вузу, але сучасні технології можуть дати другий шанс. Дистанційна освіта - навчання на відстані - стала справжньою новацією 21 століття. Віртуальний курс лекцій дозволяє скоротити або розтягти час навчання за своїм розсудом. Серед плюсів такого навчання називається можливість займатися в будь-якому місці, де є комп'ютер, матеріал суворо дозований по тижнях і збігається з усіма вимогами, які пред'являються до студентів будь-якого вузу, крім того, у студента є можливість виконувати завдання в зручний для нього час. На першому курсі дистанційного навчання багато студентів страждають від нестачі контролю з боку деканату. Головна складність - змусити себе вчитися. Ще одна проблема - відсутність особистого спілкування з викладачем. Питання електронною поштою нагадують запити в довідкову службу, а семінари - Інтернет - форуми. Найбільш важливими компонентами дистанційного навчання є: створення практичних ситуацій під час навчального процесу, можливість проявити себе, самореалізуватися, чіткість організації навчального процесу, індивідуального підходу. Найменш важливими: участь у науково-дослідній роботі, можливість "показати себе". У процесі дистанційного навчання студенти найчастіше використовують навчальний матеріал на паперових носіях і в електронному вигляді.

Необхідні умови для дистанційного навчання:

- доступ до комп'ютера;
- вихід до мережі Internet. Якщо такої можливості немає, можлива кейсова форма: коли студенту видається так званий "кейс", що містить усі необхідні навчальні матеріали і посібники;
- бажання навчатися і вміння працювати самостійно. Це дуже важливо, тому що саме від цих двох рис залежить ефективність всього навчального процесу[3].

Більшість студентів надають перевагу таким формам контролю: контрольні-атестаційні роботи, реферати, вирішення практичних завдань, оцінка рівня знань у процесі особистого інтерв'ю з викладачем, самооцінка. Більшості студентів дистанційної технології навчання, незалежно від курсу, навчання дається легко й позитивно на них впливає. Так, більше половини студентів відзначили, що за час навчання вони опанували вміння самостійної роботи, підвищили свій рівень знань і отримали впевненість у своїх силах і планах на майбутнє. Можна зробити висновок, що студенти доброзичливо ставляться до дистанційного навчання. Як свідчать практика й ряд досліджень, тенденція навчання чітко розвивається в напрямку змішаного навчання. Під

змішаним навчанням (blended learning) прийнято розуміти об'єднання формальних засобів навчання - роботи в аудиторіях, вивчення теоретичного матеріалу - з неформальними, наприклад, обговоренням за допомогою електронної пошти й інтернет-конференцій. Змішана форма навчання органічно з'єднує в собі як денні, так і дистанційні форми навчання.

Навчання в дистанційній і змішаній формі. У чому різниця?

Дистанційне навчання здійснюється тільки за допомогою Інтернет: одержання навчальних матеріалів і завдань, і всі інші питання, пов'язані з комунікацією, проходять тільки заочно. Проміжна й підсумкова атестація здійснюється також за допомогою пересилання й перевірки матеріалів.

Змішане навчання складається із трьох етапів: дистанційне вивчення теоретичного матеріалу, освоєння практичних аспектів у формі денних занять, остання фаза - здача іспиту або виконання випускної роботи. ДН забезпечує можливість навчатися тоді, коли Вам це зручно й у тому темпі, що Ви обираєте самі в рамках установлених строків проведення курсів. При цьому не потрібно витрачати час на дорогу. ДН в сучасному світі здійснюється за допомогою таких технологій, як Інтернет, e-mail, телефонний і факсимільний зв'язок, відеоконференції можливе також традиційне пересилання навчальних матеріалів поштою (друкованих, аудіо-, відео- й електронних навчальних матеріалів).

Але існують і негативні сторони дистанційного навчання:

- відсутність очного спілкування вчителя й учня, а виходить, немає індивідуального підходу в навчанні й вихованні;
- студенти не завжди самодисципліновані, свідомі і самостійні, як необхідно при дистанційному навчанні;
- для постійного доступу до джерел інформації потрібна гарна технічна оснащеність;
- нестача практичних занять і відсутність постійного контролю[3].

Слід зазначити також низьку теоретичну проробку проблеми дистанційного навчання. Це проявляється, насамперед, у відсутності чітко виражених цілей навчання й необхідних початкових вимог до студента, для роботи в цій системі, слабкому рівні системи контролю його знань, відсутності вимог до змісту дистанційних курсів і учбово-методичному забезпеченні, захисту авторських прав розробників навчальних матеріалів, сертифікації інститутів дистанційної освіти тощо. І, крім того, не по всіх спеціальностях можна проводити підготовку фахівців за допомогою дистанційних курсів.

Якщо говорити про змішане навчання, то безліч проблем зникають самі по собі. Змішана модель навчання - це модель використання розподілених інформаційно-освітніх ресурсів в стаціонарному навчанні із застосуванням елементів асинхронного й синхронного ДН. Практикується як елемент стаціонарного навчання при проведенні аудиторних занять і в самостійній роботі студентів. Тобто змішане навчання успадковує переваги дистанційного навчання й виключає його недоліки.

Цілі навчання при змішаній формі залишаються попередніми, змінюються засоби й методи їх досягнення. Система контролю знань одержує нові можливості: використання контролюючих систем у поєднанні із традиційними методами. Змішане навчання використовує найрізноманітніші методи, як традиційні, так і інтерактивні: лекційні лабораторні, комп'ютерні презентації, комп'ютерне навчання й навчання через Інтернет. Ці методи використовуються як окремо, так і в поєднанні один з одним.

Видавництва електронної продукції випускають різні види мультимедійних продуктів: електронні підручники, довідники, контролюючі програми, енциклопедії тощо. Ці програмні продукти можуть бути гарною допомогою у викладанні, але часто не підходять у якості доповнення до створеної програми з предмету й вимагають коригування. Тому розроблені самим викладачем електронні навчальні посібники більш корисні й цікаві у використанні. Найважливішими факторами, що забезпечують ефективність застосування ЕСН, розроблених викладачем, стають їхня висока доступність, простота (виключається необхідність придбання, установки й супроводу ПО, знижуються вимоги до комп'ютерних ресурсів) і можливість колективної роботи з учнями.

Змішане навчання допускає збереження загальних принципів побудови традиційного навчального процесу. Ідея застосування елементів асинхронного й синхронного ДН при змішаному навчанні полягає в тому, що певну частину навчальних дисциплін (або дисципліни) студенти (слухачі) освоюють у традиційних формах навчання (стаціонарній або заочній тощо), а іншу частину дисциплін (або дисципліни) - за технологіями мережевого навчання. Співвідношення частин визначається готовністю освітньої установи в цілому до подібної побудови навчального процесу, а також бажанням і технічними можливостями студентів (слухачів). Такий підхід зветься "гнучке навчання" (flexible learning).

Література:

1. Андреев А.А Компьютерные и телекоммуникационные технологии в сфере образования /А.А.Андреев // Школьные технологии. – 2001. – №3.
2. Дибкова Л.М. Информатика і комп'ютерна техніка: Навчальний посібник. Видання 2-ге, перероблене, доповнене /Л.М.Дибкова. – К.: Академвидав, 2005. – 416с. (Альма-матер).
3. Информационные технологии и средства дистанционного обучения: Учеб. пособие для студентов высших учебных заведений / Ильдар Маратович Ибрагимов; Под ред. А.Н. Ковшова. – М.: Издательский центр "Академия", 2005.

РОЗВИТОК НАВИЧОК ПИСЬМОВОГО ПЕРЕКЛАДУ

О.О. Бесклетна

Національний технічний університет України «КПІ»

Загальною метою практичного курсу перекладу є формування у студентів професійних навичок та вмінь письмового та усного перекладу, а також ознайомлення аудиторії з реферуванням матеріалів іноземною мовою.

Курс перекладу базується на знаннях, уміннях і навичках, що отримуються студентами при вивченні основ граматики і лексики, загального мовознавства, країнознавства, суспільних дисциплін у рамках програми перших двох курсів, а також вступного курсу теорії перекладу. У взаємодії з різними мовними аспектами, а також із іншими дисциплінами курс перекладу ставить і вирішує задачі всебічного розвитку навичок письмового перекладу і формування навичок професійної поведінки.

Розподіл викладання перекладу на певні етапи зумовлений тим, що не всі мовні явища містять в собі однакові труднощі, а також тим, що кожний вид перекладу містить нові проблеми, які потрібно вчитися долати поступово.

Маючи на увазі необхідність поетапної побудови курсу перекладу, не можна не відмітити, що існують дві точки зору щодо цього. Одні фахівці вважають, що при навчанні перекладу потрібно додержуватися градації при введенні нових перекладацьких труднощів. Інші вважають, що комплексний характер перекладу не дає змоги розглядати окремо граматичні, лексико-фразеологічні та стилістичні проблеми перекладу. Оскільки ці проблеми дуже важко розподілити у практиці перекладу і, отже, важко установити певну послідовність включення різних засобів перекладу до арсеналу перекладацьких навичок. Це питання залишається дискусійним. Рішення знаходиться, певно, у межах можливого компромісного суміщення, з однієї сторони, правила додержання градації перекладацьких труднощів, кожна із яких повинна бути відтренована серією спеціальних вправ у рамках вузького контексту, а, з іншої сторони, правила ретельного відбору текстів для перекладу із додержанням принципу градації за ступенями складності.

Викладання перекладу на мовних факультетах повинно ґрунтуватися на глибокому і всебічному співставленні явищ англійської і української мов в процесі перекладу. Головну увагу при аналізі письмових перекладів слід звертати на труднощі висловлення думки оригіналу українською мовою. Інколи легко зрозуміла без перекладу англійська фраза з великими труднощами піддається перекладу. Її значно легше переказати своїми словами, ніж перекласти. Тому особливо важливо при виборі тексту для перекладу керуватися ступенем розходження між засобами виразу думки в обох порівнюваних мовах.

Для формування професійних навичок використовується методика аналізу письмового перекладу. Прослуховування варіантів перекладу, критичний аналіз зроблених помилок, виробка оптимального варіанту